

Till

Socialnämnden

För kännedom

Fullmäktiges presidium

Granskning av effektivitet och kvalitet inom äldreomsorgen och LSS-verksamheten

Kumla kommuns revisorer har gett KPMG i uppdrag att granska hur socialnämnden arbetar för att nå hög personalkontinuitet och goda möjligheter för äldre och funktionsnedsatta att påverka när insatser utförs. Syftet har vidare varit att granska kostnadsutvecklingen och att bedöma om nämndens verksamhet bedrivs effektivt. Uppdraget avser 2019 års revision.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är socialnämnden på många sätt arbetar ändamålsenligt för att nå hög personalkontinuitet och goda möjligheter för äldre och funktionsnedsatta att påverka när insatser utförs. När det gäller frågan om nämndens verksamhet bedrivs effektivt är vår slutsats att såväl goda intentioner som viss förbättringspotential finns.

Granskningens slutsatser och rekommendationer sammanfattas i följande punkter:

- Under 2018 genomfördes ett arbete som medförde att personalkontinuiteten inom hemtjänsten förbättrades. Ingen fortsatt förbättring har ägt rum under 2019 och Kumla ligger fortfarande sämre till än genomsnittskommunen i riket och länet. *Vi rekommenderar därför att socialnämnden vidtar åtgärder för att ytterligare förbättra personalkontinuiteten.*
- Kommunen tar månatligen fram egen statistik för att följa personalkontinuiteten för hela hemtjänsten, men inte för hemtjänstens enheter. *Vi rekommenderar att statistik några gånger per år tas fram per enhet.* Därmed kan eventuella skillnader i personalkontinuitet mellan grupper identifieras vilket gör att goda exempel kan identifieras och spridas.
- Kontaktmannaskap och genomförandeplaner används inom alla verksamheter. I princip alla brukare har en eller två kontaktansvariga och en aktuell genomförandeplan. Vår bedömning är att alla granskade verksamheter arbetar på ett ändamålsenligt sätt inom dessa områden.
- Äldreomsorgen och LSS-verksamheten arbetar på ett bra sätt för att säkerställa att brukarnas individuella behov ligger till grund för planeringen av de dagliga insatserna och personalens arbetsscheman.
- Kostnaden per brukare i Kumlas särskilda boenden har sjunkit de senaste åren och ligger nu i nivå med genomsnittskommunen i riket och länet. Med en genomsnittskostnad på 399 697 kr per hemtjänsttagare ligger dock Kumla ca 120 tkr över snittet i riket. Nämnden har inte lyckats identifiera varför Kumla har så höga kostnader. *Vi rekommenderar därför att en sådan utredning genomförs samt att mål sätts upp om att kostnaderna ska minska.*
- Kumla har låga kostnader per plats i LSS-verksamheten samtidigt som ovanligt många personer är beviljade LSS-insats. Dessutom ökar andelen i Kumla medan den ligger still i riket och länet. Ur ett ekonomiskt perspektiv behöver det inte vara negativt att Kumla har en hög andel personer som beviljats LSS-insats eftersom kommunen kompenseras via ett

nationellt utjämningsystem. Oavsett vilka de ekonomiska konsekvenserna är bör dock nämnden ha kännedom om varför en ovanligt hög andel Kumlabor är beviljade insats enligt LSS. *Vi rekommenderar därför att denna fråga utreds.*

- Inom hemtjänsten behövs endast ca 89 procent av den budget som nämnden har anslagit för hemtjänst för att utföra de timmar som årets budget baseras på. Trots det har den överskjutande delen fördelats ut på hemtjänsten vilket medför att hemtjänsten har en för hög budget. Inom personlig assistans råder ett motsatt förhållande eftersom budgeten inte täcker de förväntade volymerna. *Vi rekommenderar därför att åtgärder vidtas för att säkerställa att de budgetar som upprättas baseras på rimliga antaganden om kommande års volymer.*
- De rutiner, mallar och arbetssätt som har tagits fram för ekonomiuppföljning och upprättande av prognos är på många sätt bra. Det förekommer dock att enhetschefer som prognostiserar underskott inte föreslår åtgärder trots att de ska göra det enligt gällande rutiner. *Vi rekommenderar därför att åtgärder vidtas som säkerställer att budgetansvariga chefer föreslår åtgärder för ekonomi i balans vid befarade underskott.*
- Under de senaste åren har flertalet verksamheter som omfattas av denna granskning genomfört förändringar för att skapa en mer ändamålsenlig och effektiv organisation. Vår bedömning är att arbetet har varit framgångsrikt.
- Många kommuner har svårt att rekrytera utbildad personal inom flera av socialtjänstens yrkeskategorier. I Kumla har dock både LSS-verksamheten och äldreomsorgen lyckats bra med att attrahera utbildad personal.

Revisorerna önskar att socialnämnden inkommer med synpunkter på granskningen samt denna skrivelse, senast den 25 september 2020. Yttrandet sänds till sakkunnigt biträde Andreas Wendin: andreas.wendin@kpmg.se.

För revisorerna i Kumla kommun

Ola Daréus
Ordförande revisionen